

Natuurtoets MCS

Gemeente Amsterdam

Dienst Ruimtelijke Ordening

Planteam Groen, Recreatie en Water

Juli 2010

Inhoudsopgave

1. Doel en vraagstelling
2. Samenvatting
3. Afbakening
4. Wettelijk kader
5. Inventarisatie
6. Effecten van uitvoering van het uitwerkingsplan op de aanwezige flora en fauna + conclusie
7. Aanbevelingen

1. Doel en vraagstelling

Bij de uitvoering van de werkzaamheden voor de realisering van de woningbouw zal rekening moeten worden gehouden met het huidige voorkomen van krachtens de Flora- en faunawet beschermde soorten planten en dieren. In deze natuurtoets wordt gekeken naar de gevolgen van de uitvoering van het plan voor de aanwezige planten en dieren in het licht van de Flora- en faunawet. Daarmee kan vroegtijdig worden ingeschat of er aan de planvorming en uitvoering voorwaarden worden gesteld vanuit de natuurbeschermingswetgeving.

Is er sprake van schade aan wettelijk beschermde soorten dan kan het aanvragen van een ontheffing nodig zijn. Daarnaast kent de wet de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat bij iedere ruimtelijke ingreep zorgvuldig met alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving moet worden omgegaan.

De natuurtoets voor de nieuwe ontwikkelingen in plangebied MCS, dat is gelegen in stadsdeel west, is door de dienst Ruimtelijke Ordening uitgevoerd om inhoud te geven aan de door de wet gevraagde zorgvuldigheid bij planvorming en uitvoering. In het plangebied wordt gekeken of er soorten voorkomen waarmee rekening gehouden dient te worden vóór en tijdens de sloop/nieuwbouw.

2. Samenvatting

Deze natuurtoets is gebaseerd op meerjarige inventarisatiegegevens van de in het plangebied en directe omgeving voorkomende flora en fauna. In plangebied MCS betreft dit voornamelijk kleine zoogdieren en vogels. Deze dieren worden door de Flora- en faunawet beschermd.

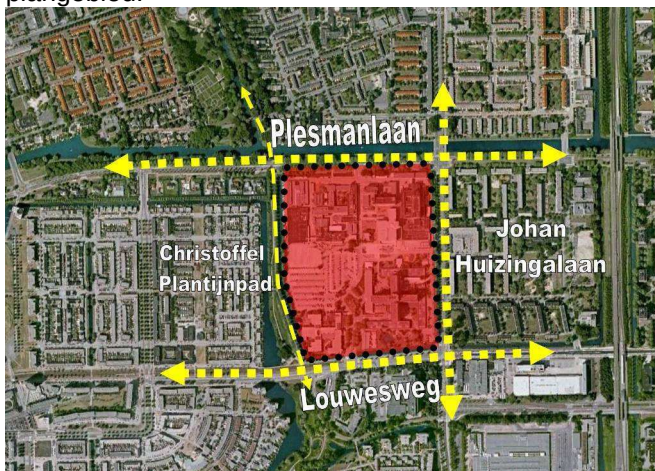
De in het groengebied aanwezige groenstroken fungeren bijvoorbeeld als doortrekroute en nestplaats voor de bosmuis, de huisspitsmuis, konijnen en egels. Tevens komen hier een groot aantal broedvogels in voor. Op en in de nabije omgeving van plangebied MCS bevinden zich dus soorten welke zijn beschermd door de Flora- en Faunawet.

Onder de broedvogels zijn geen soorten waargenomen waarvan het nest een vaste verblijfplaats is in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Dit betekent, dat de nesten van de aanwezige vogelsoorten gedurende de broedtijd zijn beschermd, maar daarbuiten niet. Zo is bijvoorbeeld wel een nest van kauwtjes waargenomen aan de oostzijde van het plangebied. Het nest hiervan is tijdens het broedseizoen beschermd. Het broedseizoen verloopt van begin april tot eind augustus. Verder zijn er in het plangebied qua flora geen beschermde soorten waargenomen.

Op en in de nabije omgeving van plangebied MCS bevinden zich geen soorten die streng zijn beschermd door de Flora- en Faunawet. Bij de uitvoering van het project kan wel rekening gehouden worden met de voortplantingstijd van de aanwezige soorten. Indien dit gebeurt is een ontheffing op de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet niet nodig.

3. Afbakening

Deze natuurtoets heeft betrekking op het te vervaardigen uitwerkingsplan voor de sloop/nieuwbouw en renovatie van een aantal bouwblokken in plangebied MCS. Tevens is het mogelijk dat de huidige aanwezige groenstructuren worden aangepast. Het plangebied is gelegen tussen de noordzijde de Plesmanlaan, aan de oostzijde de Johan Huizingalaan, aan de zuidzijde de Louwesweg en aan de westzijde het Christoffel plantijnpad. Zie de onderstaande afbeelding voor de ligging van het plangebied.

Ligging plangebied MCS

4. Wettelijk kader

Gebiedsbescherming - Natuurbeschermingswet 1998: Natura 2000

In de omgeving van Amsterdam liggen een aantal gebieden, die onder de Natuurbeschermingswet vallen. Dit zijn Vogel- of Habitatrichtlijngebieden, zoals bedoeld in de Europese Vogelrichtlijn (nu geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998). Deze gebieden maken deel uit van de Europese ecologische hoofdstructuur (Natura 2000). Het IJmeer ligt is een voorbeeld van zo'n gebied. Indien er externe effecten van het plan op deze Speciale Beschermingszones te verwachten zijn, is een passende beoordeling nodig.

Soortbescherming

In april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht geworden. In februari 2005 heeft er door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur een aanpassing plaatsgevonden. Uit de Flora- en faunawet kunnen we de voor dit advies relevante artikelen als volgt samenvatten:

Artikel 2 behandelt de algemene, voor iedereen geldende zorgplicht, voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Lid 2 stelt dat handelingen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat men de nadelige gevolgen voor de natuur kan weten of vermoeden, voorkomen moeten worden. Voor zover die gevolgen niet voorkomen kunnen worden moeten de effecten van die handelingen worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Artikelen 8 tot en met 13 zijn verbodsbepalingen waarin de mogelijk nadelige handelingen worden genoemd. Het betreft zowel evident nadelige handelingen, zoals doden of vernielen van nesten, als indirect nadelige handelingen, zoals aantasting van de leefomstandigheden, verstoring of verontrusting.

Par. 1	<i>Bepalingen betreffende planten op hun groeiplaats</i>
art. 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Par. 2	<i>Bepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving</i>
art. 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
art. 10	Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
art. 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
art. 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
art. 13	Het is verboden planten of producten van planten, of dieren (...) behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort (...) te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren (...) of onder zich te hebben.

Artikel 75 gaat over de mogelijkheden van vrijstelling of ontheffing. Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt in het geval van soorten die zijn opgenomen op bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen.

Voor een ontheffingaanvraag voor de soorten uit tabel 3 en voor vogels is een uitgebreide toets nodig. Deze bevat de volgende drie criteria:

1. er is geen andere bevredigende oplossing;
2. er is een dwingende reden van groot openbaar belang
3. doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;

Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling wordt ook getoetst op het criterium:

- de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Ontheffing kan voor een periode van vijf jaar worden aangevraagd.

Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden die betrekking hebben op mitigerende maatregelen of compensatie.

In de brochure 'Buiten aan het werk', die naar aanleiding van de AMvB is uitgekomen worden drie beschermingsregimes en niet beschermde soorten onderscheiden. Voor vogels geldt een apart regiem. Globaal is de betekenis als volgt:

Tabel 1	Algemene soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen
Tabel 2	Overige soorten	Een ontheffingsaanvraag is niet nodig bij bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen, mits er voor de uitgevoerde activiteiten een gedragscode is afgesproken met het Ministerie van LNV
Tabel 3	Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn/Bijlage 1 AMvB	Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode.
	Vogels	Voor vogels moet voor tabel 3 soorten een ontheffing worden aangevraagd. Voor soorten in tabel 2 is bij bestendig beheer de <u>gedragscode</u> van toepassing. Voor ruimtelijke ontwikkeling moet een ontheffing worden aangevraagd. Als de werkzaamheden echter buiten het broedseizoen plaatsvinden is er geen ontheffing nodig, dit geldt echter niet voor soorten met 'vaste rust- of verblijfplaatsen'.
	Niet beschermde soorten	Voor alle soorten geldt de zorgplicht

Bestendig beheer en onderhoud wil zeggen, dat de activiteiten bestaan uit de **voortzetting** van een praktijk die is gericht op behoud van de bestaande situatie (LNV Brochure).

5. Inventarisatie

Voor de natuurtoets is gebruik gemaakt van actuele flora- en faunagegevens uit de Ecologische Atlas van Amsterdam en kennis van de locatie. Een veldverkenning heeft plaatsgevonden in week 22, 2010.

Met de volgende door de Flora- en Faunawet beschermde dier- en plantensoorten dient in het plangebied rekening te worden gehouden:

Zoogdieren

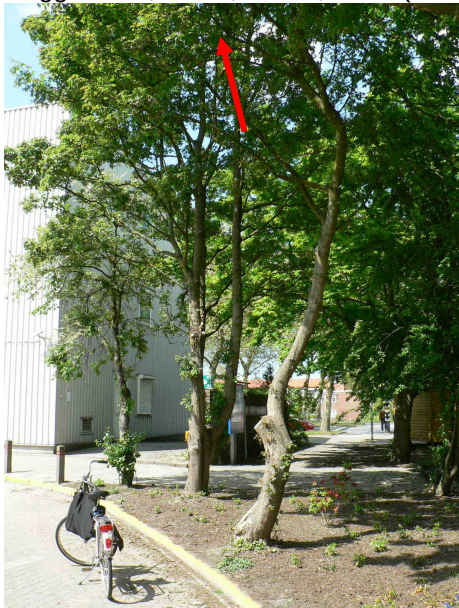
Bosmuis, egel en konijn (zie de onderstaande afbeelding voor de konijnenholen in de zuidoostzijde van het plangebied).

Konijnenholen in het plangebied

Broedvogels

Heggenmus, merel, ekster, kauw (zie onderstaande afbeelding), houtduif, koolmees en pimpelmees.

Groenstrook waarin het kauwennest is waargenomen

Dagvlinders

In plangebied MCS zijn de gewone stadsoorten als klein koolwitje, groot koolwitje, klein geaderd witje, atalanta en citroenvlinder aanwezig.

Voor al deze soorten geldt dat zij geen nadelige consequenties vormen voor de uit te voeren werkzaamheden conform de Flora- en Faunawet. Onder de broedvogels zijn geen soorten waarvan het nest een vaste verblijfplaats is in de zin van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Dit betekent, dat de nesten gedurende de broedtijd (april t/m augustus) zijn beschermd, maar daarbuiten niet. Voor het kauwennest dat is waargenomen in de groenstrook nabij de kruising van de Plesmanlaan en de Johan Huizingalaan is het van belang dat deze niet wordt verstoord in het broedseizoen.

6. Effecten van uitvoering van het uitwerkingsplan op de aanwezige flora en fauna

De uitvoering van de werkzaamheden zal verstoring of verontrusting met zich mee brengen voor de in het gebied en in de directe omgeving voorkomende dieren. Het betreft echter een beperkt aantal soorten die in Amsterdam algemeen voorkomen en waarvan de populaties in ons land niet in hun voortbestaan worden bedreigd.

In de broedtijd (april tot en met augustus) moet rekening gehouden worden met alle in het gebied of directe omgeving broedende vogels en hun rustplaatsen. Als de werkzaamheden vóór april worden gestart zullen vogels er niet toe overgaan om in de directe omgeving of in de gebouwen te broeden. Valt de start van de uitvoering in de broedtijd dan is een controle raadzaam.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat er voor het vervaardigen van een uitwerkingsplan voor de sloop/nieuwbouw en renovatiewerkzaamheden in plangebied MCS geen belemmering bestaat vanuit de Flora- en faunawet indien er rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van de hierboven genoemde soorten. Voor alle soorten is de zorgplicht van kracht.

7. Aanbevelingen:

Mitigatie voor broedvogels en zoogdieren

De ondoordringbare klimopstructuren en het lage struweel zijn lastig te inspecteren op broedvogels. Het met fysiek geweld openen van deze structuren en het lage struweel zou eventueel aanwezige broedvogels verstoren. Dat staat de Flora- en fauna wet niet toe.

Voor het verwijderen van deze structuren en het struweel is het noodzakelijk om dit buiten het broedseizoen te doen. Voor de beschreven soorten betreft dit de periode begin april tot en met eind augustus. Bij het verwijderen dient er vanaf een kant gewerkt te worden zodat aanwezige zoogdieren zoals de hier voorkomende egels, bosmuizen en konijnen, een vluchtroute geboden krijgen. Na half november is het noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden rekening te houden met de egel welke dan in winterslaap is. Hiervoor geldt de zorgplicht.

Compensatie voor broedvogels

De omstandigheden voor broedvogels in het plangebied kunnen worden verbeterd door:

- Het aanbieden van nestgelegenheid, door het plaatsen van nestkasten voor mussen, koolmezen en pimpelmezen en het planten van dichte gevelbegroeiing op de aanwezige gebouwen, bijvoorbeeld klimop en bruidssluier. De huidige aanwezige klimop structuren zijn zeer geschikt hiervoor (zie onderstaande afbeelding);

Aanwezige klimopstructuur in de Plesmanlaan welke dwars door het plangebied loopt

- Voor gevarieerd groenbeheer te zorgen, zodat er het hele seizoen een aanbod is van voedsel: plantenzaden en insecten.
- Als struiken en lage bomen; meidoorn, duindoorn, sleedoorn en vlinderstruik aan te planten, deze zijn geschikt als insectenaantrekkende soorten;
- Voor laag sierplantsoen; vuurdoorn, hondsroos, framboos, braam, zwarte bes te gebruiken. De bessen zijn in najaar en winter voedsel voor vogels.
- Wintergroene struiken als schuilplaats voor broedvogels aan te bieden. Indien dicht en ondoordringbaar kunnen lage struiken broedgelegenheid bieden aan zangvogels.